

Szitakőtő-faunisztikai eredményeim bemutatása a 2020-as évi megfigyeléseim alapján

Mészáros Ádám^{1,2}

1: Ökológiai Kutatóközpont Duna-Kutató Intézet
2: Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar

E-mail cím: meszaros.adam@ecolres.hu

Bevezetés valamint Anyag és módszer

Nyugat-Magyarország, közelebről Veszprém megye szitakőtő-faunáját (Insecta: Odonata) országos szinten jól ismerjük. Legfőképpen a Bakony-vidék és a Balaton környéke számít jól feltártnak. Tóth Sándor, és más szitakőtészek is aktívan kutatták a környék szitakőit (Pl. Tóth 2005). Lakóhelyem - Pápa - környékén, illetve Veszprém megye egyes távolabbi részein magam is sokat járok szitakőtök nyomában. Igyekszem a megfigyelt példányokat lefényképezni, hogy az így keletkező fényképes adatokat fel tudjam tölteni a www.izeltlabuak.hu közösségi adatgyűjtő weboldalra. Nem volt ez másképp 2020-ban sem, itt közlöm az előkerült fajok listáját, valamint az értékes és ritka fajokat.

Balkáni hegyiszitakőtő - *Cordulegaster heros* (Theischinger, 1979) **FV**

- fokozottan védett, közösségi jelentőségű (Natura 2000 jelölő) faj
- természetvédelmi értéke 100.000 Ft
- hazánk hegyvidékein korábban ritkának tartott faj
- manapság helyenként (pl.: Mecsek) egyre több adata vált ismertté

- Új adat: Bakony, Bittva-patak (Németbánya) 2020.07.05 - jelentős számú lárvá és imágó <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/138078>

Selysiothemis nigra (Vander Linden, 1825)

javasolt magyar név: vándor árnyiszitakőtő

- Közép-Ázsiában, a Közel-Keleten, Észak-Afrikában, valamint Európában a Balkánon, és a mediterrán tengerpartok mentén fordul elő. A mediterráneumban élőhelyein gyakori.
- Magyarországról -- sőt, a Kárpát-medencéből -- nem volt eddigi adata.

- Ez a faj a 66. hazai szitakőtőfaj (Ambrus et al. 2018)
- Új adat: Tapolcai-medence, Káptalan-tóti, vérfüves rét 2020.08.02 - egy frissen kelt nőtény példány <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/167298>

TENYÉSZŐ
vagy
VÁNDOR ?

Eredmények valamint Értékelés

A 2020-as év terepnapi során 30 szitakőtőfajt sikerült megfigyelnem Veszprém megyében. A fajok egy részéről sikerült fényképes adatot is feltölteni a www.izeltlabuak.hu adatgyűjtő weboldalra. A 30 faj nagy része országsszerte előfordul, és gyakori.

- 6 faj védett (**V**)
- 1 faj fokozottan védett (**FV**)

Kiemelendő fajok:
- *Cordulegaster heros*
- *Selysiothemis nigra*

Irodalom

Ambrus A., Danyik T., Kovács T. és Olajos P. 2018: Magyarország szitakőtőinek kézikönyve. – Magyar Természettudományi Múzeum és Herman Ottó Intézet, Budapest, 290 pp.

A 2020-as évben Veszprém megyéből kimutatott szitakőtő-fajok listája

- 1) Sávós szitakőtő (*Calopteryx splendens*) -- Bakony-ér (Pápa); Tapolca patak (Pápa)
- 2) Kisasszony-szitakőtő (*C. virgo*) -- Bakony, Bittva-patak (Németbánya) **V**
- 3) Keleti zöld-rablószitakőtő (*Chalcolestes parvidens*) -- Pápa-Kéttornyúlak, bányató
- 4) Foltoszárnnyűgű rablószitakőtő (*Lestes barbarus*) -- Attyai-láprét (Pápakovácsi)
- 5) Téli rablószitakőtő (*Sympecma fusca*) -- Döbrönte, bányató; Pápakovácsi, bányatavak
- 6) Azürkék légivadász (*Coenagrion puella*) -- Attyai-láprét (Pápakovácsi)
- 7) Karcsú légivadász (*C. pulchellum*) -- Eger-víz (Szigliget)
- 8) Mediterrán légivadász (*C. scitulum*) -- Pápa-Kéttornyúlak, bányató **V**
- 9) Kis pirosszemű légivadász (*Erythromma viridulum*) -- Attyai-láprét (Pápakovácsi)
- 10) Kékőves légivadász (*Ischnura elegans*) -- Attyai-láprét (Pápakovácsi); Bakony-ér (Pápa)
- 11) Apró légivadász (*I. pumilio*) -- Döbrönte, bányató
- 12) Széleslábú szitakőtő (*Platycnemis pennipes*) -- Bakony-ér (Pápa); Tapolca patak (Pápa)
- 13) Sárgafoltos smaragdszitakőtő (*Somatochlora flavomaculata*) -- Káptalan-tóti, műút **V**
- 14) Feketelábú folyami-szitakőtő (*Gomphus vulgatissimus*) -- Pápa, műút **V**
- 15) **Balkáni hegyiszitakőtő (*Cordulegaster heros*) -- Bittva-patak (Németbánya) **FV****
- 16) Nyári karcsúacsa (*Aeshna affinis*) -- Pápa-Kéttornyúlak, bányató
- 17) Sebes karcsúacsa (*Aeshna cyanea*) -- Attyai-láprét (Pápakovácsi)
- 18) Kései karcsúacsa (*Aeshna mixta*) -- Pápa, Külső-Várkert
- 19) Barna óriásacsa (*Anax parthenope*) -- Káptalan-tóti, vérfüves rét
- 20) Széles laposacsa (*Libellula depressa*) -- Széki-erdő (Devceser)
- 21) Kisfoltos laposacsa (*Libellula fulva*) -- Pápa, műút **V**
- 22) Négyfoltos laposacsa (*Libellula quadrimaculata*) -- Pápa-Kéttornyúlak, bányató
- 23) Skarlát szitakőtő (*Crocothemis erythraea*) -- Pápa-Kéttornyúlak, bányató
- 24) **Vándor árnyiszitakőtő (*Selysiothemis nigra*) -- Káptalan-tóti, vérfüves rét**
- 25) Feketefarkú pásztorszitakőtő (*Orthetrum cancellatum*) -- Balaton (Badacsonysör)
- 26) Pataki pásztorszitakőtő (*O. brunneum*) -- Attyai-láprét (Pápakovácsi) **V**
- 27) Karcsú pásztorszitakőtő (*O. coerulescens*) -- Káptalan-tóti, vérfüves rét
- 28) Vörös katona-szitakőtő (*Sympetrum sanguineum*) -- Balaton (Badacsonysör)
- 29) Harántsávós katona-szitakőtő (*S. striolatum*) -- Pápa, Várkert
- 30) Barkós katona-szitakőtő (*S. vulgatum*) -- Pápa, Várkert

Tóth S. 2005: A Bakonyvidék és a Balaton-medence szitakőtő-faunája (Insecta: Odonata). A Bakony Természettudományi Kutatóintézet eredményei 29. Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc, 224 pp.

Ubóni C., Nadalon G., Schröter A. 2015: Evidence of breeding of *Selysiothemis nigra* in the regions of Friuli Venezia Giulia and Veneto, northeastern Italy (Odonata: Libellulidae). -- *Notulae Odontologicae* 8 (5): 117–155.